

Mārupes novada pašvaldības dome
SAISTOŠO NOTEIKUMU PROJEKTS Nr. __/202__
Mārupē

Apstiprināti ar
Mārupes novada pašvaldības domes
2025.gada __. _____ lēmumu
Nr. __ (sēdes protokols Nr. __)

Mārupes novada pašvaldības teritorijas kopšanas un
būvju uzturēšanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Pašvaldību likuma
45.panta pirmās daļas 3., 4.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka:
 - 1.1. kārtību, kādā kopjama Mārupes novada pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) administratīvā teritorija un uzturamas tajā esošās būves, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu;
 - 1.2. pilsētvides ainavas un ainaviski vērtīgās teritorijas prasības būves fasādei un citu ārējo konstrukciju tehniskajam stāvoklim un ārējam izskatam;
 - 1.3. nekustamajam īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā esošo pašvaldības teritoriju (gājēju ietves, gājēju un velosipēdu ceļš, un zālāji līdz brauktuves malai, tai skaitā piebrauktuves, zālieni, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas; turpmāk – piegulošās teritorijas) kopšanas kārtību;
 - 1.4. administratīvo atbildību par noteikumu pārkāpšanu.
2. Noteikumos lietotie termini:
 - 2.1. **ainaviska plāva** – pilsētas vai ciemu teritorijās dabai pietuvināts zālāja veids, kurā līdzās aug dažādu sugu savvaļas puķes (piemēram, pīpenes (*Lechanthemum sp.*, *Leucanthemum sp.*), āboliņi (*Trifolium sp.*), madaras (*Galium sp.*), pulkstenītes (*Campanula sp.*), bitenes (*Geum sp.*), gundegas (*Ranunculus sp.*), gandreņes (*Geranium sp.*) u. tml.), kas aptver vismaz 50 procentus no konkrētā zāliena, un tajā neaug invazīvās citzemju sugas (piemēram, Sosnovska latvānis (*Heracleum sosnovskyi*), daudzlapu lupīna (*Lupinus polyphyllus*), Kanādas zeltgalvīte (*Solidago canadensis*), puķu sprigane (*Impatiens glandulifera*) u. tml.), tādējādi uzlabojot bioloģisko daudzveidību;
 - 2.2. **piebrauktuve** – attiecīgi aprīkots ceļa (ielas) elements, kas paredzēts transportlīdzekļu nokļūšanai no ceļa (ielas) braucamās daļas līdz ceļa, (ielai) piegulošajai teritorijai un nekustamajam īpašumam;
 - 2.3. **piegulošā teritorija** – nekustamajam īpašumam pieguloša publiskā lietošanā esoša teritorija (gājēju ietves, gājēju un velosipēdu ceļš, un zālāji līdz brauktuves malai, tai skaitā piebrauktuves, zālieni, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) līdz piecu metru platumam no nekustamā īpašuma ārējās robežas līdz ietves un/vai brauktuves tuvākajai malai, nepārsniedzot pusi no nekustamā īpašuma platības;
 - 2.4. **pilsētvides ainava** – pēc apbūves un labiekārtojuma pazīmēm un parametriem identificējama ārtelpa (telpiska vieta) pašvaldības administratīvajā teritorijā (gan pilsētās, gan ciemos), kurai ir piemērojamas speciālas prasības, kas paredzētas pašvaldības teritorijas plānojumā (turpmāk – teritorijas plānojums), lokālplānojumā un/vai detālplānojumā, ja tāds konkrētam īpašumam ir izstrādāts;

- 2.5. **publiska teritorija (publiska ārtelpa)** – ikviena pašvaldības administratīvajā teritorijā esoša par maksu vai bez maksas nenoteiktam personu lokam pieejama vieta, kas neatkarīgi no tās faktiskās izmantošanas vai īpašuma formas kalpo sabiedrības kopējo vajadzību un interešu nodrošināšanai, tajā skaitā ar pašvaldības līdzfinansējumu ierīkoti un labiekārtoti daudzdzīvokļu māju iekšpagalmi (izņemot stāvvietu zonas), citas par pašvaldības līdzekļiem labiekārtotas teritorijas, kas paredzētas iedzīvotāju rekreācijai, atpūtai vai sporta nodarbībām, kā arī publiskā lietošanā esoša sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zemes teritorija;
- 2.6. **zālājs** – teritorija, kur augu segu galvenokārt veido zālaugi un daudzgadīgi lakstaugi, kuru uzturēšanai nepieciešama regulāra pļaušana (gan zālājs, gan zāliens).

3. Noteikumu mērķis ir veicināt sakoptas un drošas pilsētvides un lauku teritorijas veidošanos, nosakot teritoriju un būvju kopšanas un uzturēšanas prasības pašvaldības pilsētās, ciemos un lauku apvidos.

4. Nekustamā īpašuma, tam piegulošās teritorijas un teritorijas, kas vērsta pret publisko ārtelpu, kopšanu un uzturēšanu, ievērojot noteikumus paredzēto kārtību, nodrošina:

- 4.1. nekustamā īpašuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs;
- 4.2. būves īpašnieks, ja nekustamais īpašums sastāv no zemesgabala un būves, kas pieder dažādām personām, un ja saskaņā ar zemes nomas līgumu nav noteikta cita kārtība. Ja publiski pieejamos reģistros būves īpašnieks nav norādīts, nekustamā īpašuma un tam piegulošās teritorijas kopšanu nodrošina zemes īpašnieks;
- 4.3. daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldītājs - īpašnieki vai pārvaldnieks.

5. Dalītā īpašuma gadījumā būves īpašniekam un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldītājam ir pienākums kopt tikai ēkai piesaistīto (funkcionāli nepieciešamo) zemesgabalu, kā arī šim zemesgabalam piegulošo teritoriju. Kopt ēkām nepiesaistīto zemesgabala daļu un tai piegulošo teritoriju ir zemes īpašnieka pienākums.

II. Nekustamā īpašuma, tam piegulošās teritorijas un teritorijas, kas vērsta pret publisko ārtelpu, uzturēšana un kopšana

6. Noteikumu 4.punktā minētās personas nekustamajā īpašumā, tam piegulošajā teritorijā un teritorijā, kas vērsta pret publisko ārtelpu, nodrošina regulāru zāles pļaušanu:

- 6.1. pilsētas un novada ciemu teritorijās:
 - 6.1.1. teritorijās, kuras vērstas pret publisku ārtelpu un nav nožogotas vai nožogotas ar caurredzamu žogu, nodrošinot, ka zāles garums nepārsniedz 20 centimetrus (izņemot teritorijās, kurās ir izveidota ainaviska pļava);
 - 6.1.2. teritorijās, kurās ir izveidota ainaviska pļava:
 - 6.1.2.1. zālājs, kura garums nedrīkst pārsniegt 20 centimetrus, pļaujams 2 metrus platā zonā uz katru pusi no publiskā lietošanā esošām piebrauktuvēm, piebraucamajiem ceļiem, autostāvvietām, gājēju ietvēm, gājēju un velosipēdu ceļiem, laukumiem un pa perimetru apkārt ainaviskai pļavai 2 metrus platā zonā;
 - 6.1.2.2. pārējā zālāja nopļaušana jāveic, kad lielākā daļa ziedaugu ir noziedējuši un sākušas veidoties sēklas, vai puķes ir noziedējušas, pie stumbra apakšas lapas nomelnējušas, un dominē augi, kas pēc noziedēšanas zaudē savu pievilcīgumu;
 - 6.1.3. pārējo kopjamo zemesgabalu teritorijās ne retāk kā divas reizes gadā, pirmo reizi pļaujot līdz 20. jūnijam, bet otro – līdz 30. septembrim, nepieļaujot nezāļu, invazīvo sugu izplatību, grauzēju savairošanos un kūlas veidošanos;
- 6.2. ārpus pilsētas un ciemu teritorijām:

- 6.2.1. blīvi apbūvētās teritorijās zālājs, kura garums nedrīkst pārsniegt 20 centimetrus, plaujams 2 metrus platā zonā uz katru pusi no publiskā lietošanā esošām piebrauktuvēm, piebraucamajiem ceļiem, autostāvvietām, gājēju ietvēm, gājēju un velosipēdu ceļiem un laukumiem, bet pārējā teritorijā ne retāk kā divas reizes gadā – līdz 15.jūlijam un līdz 30.septembrim –, nepieļaujot nezāļu, invazīvo sugu izplatību, grauzēju savairošanos un kūlas veidošanos;
- 6.2.2. pārējās teritorijās ne vēlāk kā līdz 30. septembrim, nepieļaujot nezāļu, invazīvo sugu izplatību, grauzēju savairošanos un kūlas veidošanos.

7. Noteikumu 4.punktā minētās personas nekustamajam īpašumam piegulošajā teritorijā nodrošina:

- 7.1. apstādījumu (tai skaitā koku, krūmu u.tml.), dzīvžogu uzturēšanu;
- 7.2. teritorijas sakopšanu, tai skaitā nopļautās zāles, nokritušo koku lapu, augļu, ogu un zaru savākšanu un to neuzkrāšanos uz piegulošajā teritorijā esošajām brauktuvēm, piebrauktuvēm, gājēju ietvēm, gājēju un velosipēdu ceļiem, un laukumiem (bērnu rotaļu, sporta, atpūtas, u. tml.), izņemot tam īpaši paredzētās vietās; aizliegts veidot zaru un komposta kaudzes ārpus īpašuma teritorijas un vietās, kas ir publiski pieejamas, piemēram, grāvju, brauktuvju uzturēšanas zonā;
- 7.3. gājēju ietvju, gājēju un velosipēdu ceļu (izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) attīrīšanu no sniega un ledus un pretslīdes materiāla kaisīšanu, lai nepieļautu situāciju, ka tiek apdraudēta gājēju vai trešo personu īpašuma (t.sk. transportlīdzekļu) drošība, nepieciešamības gadījumā norobežojot darba zonu, kā arī nodrošinot ietves sakopšanu pēc darbu pabeigšanas;
- 7.4. piebrauktuves un piebraucamos ceļus tīra un kaisa ar pretslīdes materiālu, nepieļaujot, ka uz tiem veidojas sniega kupenas un apledojums, un uztur tos tādā kārtībā, lai transportlīdzekļi varētu izbraukt līdz publiskā lietojuma ielu tīklam;
- 7.5. savāktā sniega vaļņus veido vietās, kur tie neapdraud ceļu satiksmes drošību, kā arī netraucē gājēju pārvietošanos vai transporta satiksmi.

8. Nekustamajam īpašumam piegulošajā teritorijā aizliegts novietot un uzglabāt kurināmo, celtniecības materiālus, dažādas kravas un priekšmetus (akmeņi, būvmateriāli, lielpagarīta atkritumu konteinerus), ja tas traucē gājēju vai transporta kustību. Ja nekustamajam īpašumam piegulošā teritorija atrodas pašvaldības īpašumā, tad nepieciešams pašvaldības saskaņojums. Ja novietošana netraucē gājēju vai transporta kustību, tad šo materiālu novietošana ir pieļaujama uz laiku ne ilgāku par desmit diennaktīm.

9. Noteikumu 4. punktā minētās personas nekustamā īpašuma teritorijā un teritorijā, kas vērsta pret publisko ārtelpu, nodrošina:

- 9.1. uz īpašuma robežas vai īpašumā augošu koku un krūmu zaru apzāģēšanu gar piebrauktuvēm, piebraucamajiem ceļiem, autostāvvietām, gājēju ietvēm, gājēju un velosipēdu ceļiem un laukumiem, ja tas traucē transportlīdzekļu vai gājēju pārvietošanos, ceļu krustojumu pārredzamību, ceļa zīmju redzamību;
- 9.2. pret publisko ārtelpu vērstu žogu, vārtu un publiski pieejamās teritorijās esošu labiekārtojuma elementu (soliņu, bērnu rotaļu ierīču, sporta aprīkojuma u. tml.) uzturēšanu tehniskā un vizuālā kārtībā, veicot to savlaicīgu krāsojuma atjaunošanu vai remontēšanu; ierīkojot jaunu žogu, ievēro teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktos ierobežojumus attiecībā uz žogu novietojumu, materiālu izvēli, augstumu, caurredzamību u.c.;
- 9.3. publiski pieejamos rotaļu laukumos – rotaļu ierīču ražotāju noteiktās drošības zonas uzturēšanu tehniskā kārtībā –, tai jābūt līdzenai, bez bedrēm, bez svešķermeņiem un ar krišanas augstumam atbilstošu seguma slāni; ja tiek konstatēts labiekārtojuma elementa, rotaļu ierīču vai tās drošības zonas apdraudējuma risks cilvēka veselībai

vai dzīvībai, jānodrošina iekārtas nepieciešamība līdz ierīces lietošanas drošuma risku novēršanai;

- 9.4. sniega, ledus un lāsteku notīrīšanu no balkoniem, lodžijām, būvju jumtiem un citām konstrukcijām (turpmāk – būves konstrukcijas) vai to elementiem, lai publiskā ārtelpā nepieļautu sniega, ledus un lāsteku krišanu no būves konstrukcijām, kad tas var apdraudēt gājējus un transportlīdzekļus, nodrošinot to novākšanu no ietvēm, gājēju un velosipēdu celiņiem, braucamās daļas un citām vietām, kur tas var traucēt gājēju vai transporta kustību; situācijās, kad tiek apdraudēta gājēju un transportlīdzekļu drošība, nodrošina īslaicīgu bīstamo vietu norobežošanu, nekavējoties, bet ne vēlāk kā 24 h laikā veicot pasākumus sniega, ledus un lāsteku notīrīšanai no būves konstrukcijām, nodrošinot drošu vidi darbu veikšanas zonā un nepieļaujot nepiederošu personu iekļūšanu tajā (ierobežojot, norobežojot vai tml.).

10. Aizliegts nekustamo īpašumu daļā, kas vērsta pret publisko ārtelpu, izvietot transportlīdzekļu vrakus, metāllūžņus, cita veida objektus, kas degradē pilsētvides ainavu. Jebkāda īslaicīga šāda veida objektu izvietošana minētajās teritorijās vai īpašumu daļā, kas vērsta pret publisko ārtelpu, pieļaujama uz laiku ne ilgāku par desmit diennaktīm.

11. Pašvaldība nodrošina:

- 11.1. novada administratīvās teritorijas privātīpašumos savākto bioloģisko dārzu un parku atkritumu pieņemšanu kompostēšanai bez maksas pašvaldības dārzu un parku kompostēšanas vietās;
- 11.2. zālāju pļaušanu 2 m metrus platā joslā uz katru pusi no tās īpašumā vai valdījumā esošas inženierbūves (ceļš (iela), gājēju ietve, gājēju un velosipēdu ceļš), vai pašvaldības nozīmes ceļa, kam noteikta uzturēšana, nodrošinot, ka zāles garums nepārsniedz 20 centimetrus;
- 11.3. pašvaldības ceļam (ielai) pieguļošo gājēju ietvju, gājēju un velosipēdu celiņu, sabiedriskā transporta pieturvietu uzturēšanu un kopšanu atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli.

III. Vispārīgās prasības būvju uzturēšanai, būvju fasāžu un citu ārējo konstrukciju tehniskajam stāvoklim un ārējam izskatam

12. Noteikumu 4. punktā minētās personas būvju fasādes un citas ārējās konstrukcijas uztur tādā tehniskajā stāvoklī un vizuālā izskatā, kas nav vidi degradējoša un nebojā apkārt esošo ainavu.

13. Būves fasāžu un citu ārējo konstrukciju ārējais izskats atbilst pilsētvides ainavas prasībām un būve nav vidi degradējoša, ja šai būvei nav vizuāli konstatēts neviens no turpmāk norādītajiem trūkumiem:

- 13.1. ir saplaisājuši, nodrupuši, satrunējuši vai citādi bojāti būvju apdares materiāli un to krāsojums;
- 13.2. ir bojāts būves jumta iesegums (caurumi, plaisas, atsevišķu materiālu kārtu atdalīšanās, ieseguma elementu neesamība u.c.);
- 13.3. ir bojāti būves lietussūdens novadīšanas sistēmu elementi (korozijas radīti bojājumi, atsevišķu elementu neesamība u.c.);
- 13.4. ir bojātas būves fasādes daļas (logi, palodzes, durvis, balkoni, margas, dūmeņi, jumtiņi, lieveņi, pandusi, ārējās kāpnes, markīzes, būvju dekoratīvie elementi u.c.);
- 13.5. uz būvju fasādēm vai citām ārējām konstrukcijām, kā arī lietussūdens novadīšanas sistēmām ir augoši krūmi, koki, sūnas, vītenaugi, stiebrzāle vai citi augi;

13.6. uz būves fasādes vai citām ārējām konstrukcijām ir piestiprināti dažāda veida aizsargtīkli vai citi līdzīgi risinājumi.

14. Būvi, kuras tehniskajā stāvoklī vai ārējā izskatā tiek konstatēti, kāds no noteikumu 13.punktā minētajiem trūkumiem, Mārupes novada Būvvalde var klasificēt kā vidi degradējošu būvi.

15. Mārupes novada Būvvalde, nosakot būvei vidi degradējošās būves statusu, uzliek adresātam vienu no šādiem pienākumiem:

15.1. atjaunot būves tehnisko un vizuālo stāvokli, novēršot konstatētos trūkumus;

15.2. ja būve ir tādā stāvoklī, ka tās atjaunošana nav ekonomiski pamatota un uz šo apstākli norāda būves īpašnieks, uzliek pienākumu nojaukt būvi.

16. Ja būves īpašnieks nepilda noteikumu 15.punktā minēto lēmumu, Mārupes novada Būvvalde veic lēmuma piespiedu izpildi Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

IV. Administratīvā atbildība par saistošo noteikumu neievērošanu

17. Administratīvā pārkāpuma procesu par saistošo noteikumu II.nodaļā paredzētajiem pārkāpumiem līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai veic Mārupes novada pašvaldības policijas amatpersonas.

18. Administratīvā pārkāpuma lietu izskata Mārupes novada pašvaldības administratīvā komisija. Pašvaldības Administratīvās komisijas pieņemto lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

19. Par saistošo noteikumu neievērošanu, fiziskām un juridiskām personām piemēro brīdinājumu vai naudas sodu šādā apmērā:

19.1. par noteikumu 6., 8., 9. un 10.punktā noteikto prasību neievērošanu fiziskai personai no 5 līdz 50 naudas soda vienībām, bet juridiskai personai – no 10 līdz 300 naudas soda vienībām.

19.2. par noteikumu 7. punktā noteikto prasību neievērošanu fiziskai personai no 5 līdz 30 naudas soda vienībām, bet juridiskai personai – no 10 līdz 300 naudas soda vienībām.

V. Noslēguma jautājums

20. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

Aivars Osītis

**Saistošo noteikumu projekta
“Par teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas kārtību Mārupes novadā”
paskaidrojuma raksts**

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>Pašvaldību likuma 45.panta pirmās daļas 3. un 4.punkts paredz pašvaldības domes tiesības izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, cita starpā šādos jautājumos: par teritoriju un būvju uzturēšanu, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu, kā arī par īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (gājēju ietves, gājēju un velosipēdu ceļi, un zālāji līdz brauktuves malai, tai skaitā piebrauktuves, zālieni, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) kopšanu.</p> <p>Saistošo noteikumu (turpmāk – Noteikumi) izdošanas mērķis ir noteikt vienotu kārtību Mārupes novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) teritorijas kopšanai un būvju uzturēšanai, kā arī noteikt administratīvo atbildību par noteikumu neievērošanu.</p> <p>Noteikumi izstrādāti, ņemot vērā Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr.2013-20-03, kas stājās spēkā 2014.gada 6.novembrī, ietvertās atziņas, Pašvaldības iedzīvotāju visbiežāk izteiktās sūdzības un ieteikumus teritorijas un pilsētvides uzturēšanā (galvenokārt par dažāda veida krājumiem, kas veido nepievilcīgu apkārtējo vidi, zāles nepļaušanu, latvāņu, Spānijas kailgliemežu un citu kaitēkļu izplatīšanos).</p> <p>Teritorijas (t. sk. piegulošās teritorijas) sakopšana ietver plašu darbību kopumu, kuru rezultātā tiek radīta sakopta un droša vide, tostarp zālāju pļaušanu, lapu, zaru un kritušu augļu savākšanu, drošas pārvietošanās nodrošināšanu u. c. Ņemot vērā Pašvaldības iedzīvotāju teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas paradumus, secināms, ka ir nepieciešams noteikt vienotas prasības teritorijas kopšanai un būvju uzturēšanai un paredzēt administratīvo atbildību par Noteikumu neievērošanu.</p> <p>Noteikumi paredz, ka piegulošā teritorija ir nekustamajam īpašumam pieguloša publiskā lietošanā esoša teritorija (gājēju ietves, gājēju un velosipēdu ceļi, un zālāji līdz brauktuves malai, tajā skaitā piebrauktuves, zālieni, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) līdz piecu metru platumam no nekustamā īpašuma ārējās robežas līdz ietves un/vai brauktuves tuvākajai malai, nepārsniedzot pusi no nekustamā īpašuma platības.</p> <p>Satversmes tiesa, vērtējot īpašnieka pienākuma kopt un tīrīt nekustamajam īpašumam piegulošo teritoriju atbilstību Satversmes 105. pantam, ir norādījusi, ka pašvaldībai ir jāuzņemas līdzdalība šīs funkcijas īstenošanā. Taču līdzdalības veidi var būt dažādi. Tie var būt pašvaldības noteikti atvieglojumi, kā arī detalizēti reglamentēti īpašnieka pienākuma – kopt un tīrīt viņa īpašumam piegulošo teritoriju – apjoms, paredzot noteiktu kopjamās piegulošās teritorijas platumu no īpašuma robežas (sk., Satversmes tiesas 2014.gada 6.novembra sprieduma lietā Nr.2013-20-03 13.2. un 13.3. punktu).</p>

Lai nodrošinātu samērīgumu starp personai uzlikto pienākumu un sakoptu vidi, piegulošās teritorijas platums noteikts līdz pieciem metriem, ar nosacījumu, ka piegulošās teritorijas platība nepārsniedz pusi no nekustamā īpašuma platības. Piegulošās teritorijas kopšana piecu metru platībā noteikumos ir noteikta kā maksimālā un ir samērīga, bieži šīs platības ir mazākas par pieciem metriem, ņemot vērā faktisko situāciju dabā. Pašvaldība īpašumam piegulošo teritoriju piecu metru platībā ir noteikusi, ņemot vērā Pašvaldības iepriekšējo gadu praksi un Pašvaldības finansiālās iespējas. Nekustamajam īpašumam piegulošo, publiskā lietošanā esošo teritoriju kopšanas prasība – piecu metru platumā no nekustamā īpašuma robežas – ir samērīga starp personai uzlikto pienākumu un visas sabiedrības ieguvumu – sakoptu un drošu vidi.

Lai nodrošinātu iedzīvotāju un sabiedrības kopumā tiesības dzīvot drošā un sakoptā vidē, kā arī veicinātu invazīvo sugu un citu kaitēkļu izplatības ierobežošanu un nodrošinātu kvalitatīvu normatīvajos aktos noteikto prasību izpildes kontroli, Noteikumi paredz prasības zāles pļaušanai.

Noteiktās prasības par regulāru zāles pļaušanu nekustamā īpašuma teritorijā, piegulošajā teritorijā, teritorijās, kas vērstas pret publisko ārtelpu, kā arī divus metrus platā zonā uz katru pusi no publiskā lietošanā esošām piebrauktuvmēm, piebraucamajiem ceļiem, autostāvvietām, gājēju ietvēm, gājēju ceļiem un laukumiem ir samērīgas un pamatotas, jo nepļauta un pāraugusi zāle var veicināt invazīvo sugu, kā arī citu kaitēkļu un grauzēju izplatību, veicināt kūlas veidošanos un palielināt ugunsgrēka risku, īpaši sausā laikā. Tādējādi prasības palīdz novērst potenciālus draudus cilvēku veselībai un īpašuma drošībai.

Pienākums noteiktās teritorijās nodrošināt zāles pļaušanu, nepieļaujot, ka zāles augstums pārsniedz 20 cm, noteikts kā optimāls risinājums un vispārēja prakse visā valsts teritorijā, kas nodrošina ne tikai sanitāro tīrību un noteikumu piemērotājiem skaidri definē principus, kā īstenot noteiktās zāles pļaušanas prasības, bet radīs arī ainaviski pievilcīgu vidi un mazinās pēdējos gados īpaši plaši novērojamo ērcu, Spānijas kailgliemežu, invazīvo augu sugu un citu kaitēkļu izplatību.

Atbilstoši Slimību profilakses un kontroles centra skaidrojumiem efektīvs veids, kā mazināt ērcu daudzumu apkārtējā vidē, ir to sakopjot, tostarp, regulāri pļaujot zāli. Tāpat arī Dabas aizsardzības pārvalde 21.07.2025. vēstulē Nr.1.6.1/4591/2025-N ir norādījusi, ka nepļautas teritorijas kalpo kā donorteritorijas Spānijas kailgliemežu izplatībai uz apkārtesošiem īpašumiem un aicinājusi pašvaldību saistošajos noteikumos vairāk pievērst uzmanību teritoriju apsaimniekošanai, t.i., šajā gadījumā - regulārai zāles pļaušanai.

Ņemot vērā minēto, Noteikumos ietvertas prasības, sekmēs gan invazīvo sugu, gan ērcu un citu kaitēkļu izplatības ierobežošanu, tādējādi nodrošinot sanitāro tīrību un aizsargājot sabiedrības drošību.

Kā alternatīvs līdzeklis, veicot nekustamā īpašuma un īpašumam piegulošās teritorijas kopšanu, Noteikumos ir paredzēta iespēja pilsētas un ciemu teritorijās izveidot ainavisku pļavu, ievērojot Noteikumu 6.1.2. apakšpunkta prasības. Tādējādi tiks nodrošināta sanitārā tīrība un paaugstināta sabiedrības drošība, kā arī uzlabota bioloģiskā daudzveidība. Tādējādi samērīgums tiek nodrošināts ar izņēmumiem un pielāgojumiem, piemēram, ļaujot pļavas zonas uzturēt dabiskākā veidā,

	<p>bet nodrošinot sakoptību tuvāk publiskām zonām un citu īpašumu robežām.</p> <p>Teritorijās, kurās zāles pļaušana jāveic vienu vai divas reizes gadā, papildus ietverta arī prasība nepieļaut nezāļu, invazīvo sugu izplatību, grauzēju savairošanos un kūlas veidošanos.</p> <p>Invazīvo sugu regulējumu Latvijā un Eiropā nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību, kas juridiski tieši piemērojama un attiecas uz ikvienu Eiropas Savienības iedzīvotāju. Eiropas Komisija ir apstiprinājusi vairākus invazīvo augu un dzīvnieku sugu sarakstus, kas ir saistoši visām Eiropas Savienības dalībvalstīm, tai skaitā arī Latvijai un apkopotā veidā pieejami Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapā https://www.vaad.gov.lv/lv/sugu-saraksts#invazivo-sugu-saraksts.</p> <p>Savukārt par Latvijā sastopamajām invazīvajām sugām, to izplatību un pārvaldības pasākumiem informatīvi un praktiski nozīmīga informācija ir pieejama Dabas aizsardzības pārvaldes tiešsaistes rīkā "Invazīvo sugu pārvaldnieks" https://latvianature.daba.gov.lv/invazivo-sugu-parvaldnieks/.</p> <p>Prasība nepieļaut kūlas veidošanos noteikta, jo praksē ir konstatēts, ka zāle netiek nopļauta un izveidojas kūla, kas var radīt draudus sabiedrības drošībai, jo pastāv tās aizdegšanās riski. Ministru kabineta noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" 3.2. apakšnodaļas "Vispārīgās ugunsdrošības prasības teritorijā" 28. punktā ir noteikts, ka atbildīgā persona veic pasākumus, lai teritorijā nenotiktu kūlas vai zāles degšana, bet neietver aizliegumu pieļaut kūlas veidošanos. Minimālais pļaušanas biežums samazina slodzi īpašniekam, vienlaikus nodrošinot teritorijas pamatkopšanu, savukārt papildu nosacījumi ir vērsti uz sabiedrības veselības un drošības aizsardzību. Tādējādi Noteikumos ietvertās prasības ir līdzsvarotas starp īpašnieku pienākumiem un sabiedrības interesēm.</p> <p>Noteikumi paredz pienākumu nekustamā īpašuma piegulošajā teritorijā nodrošināt teritorijas sakopšanu un publiskā lietošanā esošo piebrauktuvi, piebraucamo ceļu, privātīpašumā esošu brauktuvi pastāvīgu kopšanu. Vienlaicīgi Noteikumi paredz, ka Pašvaldība sniedz atbalstu, jo ir izveidojusi un uztur divas dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietas, kurās iedzīvotāji bez maksas var nodot savus dārzu bioloģiskos atkritumus, kā arī Pašvaldība nodrošina zālāju pļaušanu 2 m metrus platā joslā uz katru pusi no tās īpašumā vai valdījumā esošas inženierbūves (ceļš (iela), gājēju ietve, gājēju un velosipēdu ceļš), vai pašvaldības nozīmes ceļa, kam noteikta uzturēšana, nodrošinot, ka zāles garums nepārsniedz 20 centimetrus, kā arī pašvaldības ceļam (ielai) pieguļošo gājēju ietvi, gājēju un velosipēdu celiņu, sabiedriskā transporta pieturvietu uzturēšanu un kopšanu atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli. Tādējādi tiek nodrošināts samērīgums un samērīgums starp personai uzlikto pienākumu un sakoptu vidi.</p> <p>Noteikumos noteiktas prasības arī sniega un ledus tīrīšanai ar mērķi nodrošināt gājēju un transportlīdzekļu drošību, proti, lai nodrošinātu, ka krītošs sniegs un ledus neapdraud garāmgājējus un transporta kustību.</p>
--	--

Noteikumi paredz arī pienākumu uzturēt vizuālā un tehniskā kārtībā pret publisko ārtelpu vērstos žogus un vārtus, veicot to savlaicīgu krāsošanu un remontu, tādējādi nodrošinot pilsētvides ainavas saglabāšanu. Līdzīgs pienākums noteikts arī attiecībā uz publiskā lietošanā esošiem atsevišķiem ārtelpas elementiem (piemēram, soliņiem, bērnu rotaļu ierīču, sporta aprīkojumu u. c.) ar mērķi nodrošināt gan pilsētvides ainavas saglabāšanu, gan sabiedrības drošību. Tā kā šie publiskā lietošanā esošie atsevišķie labiekārtojuma elementi veido kopējo pilsētvides ainavu, tad ar Noteikumiem nepieciešams noteikt prasības to uzturēšanai, ciktāl tas saistīts gan ar sabiedrības drošību, gan pilsētvides ainavas saglabāšanu.

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 158.2. apakšpunkts paredz, ka prasības būvju fasāžu un citu ārējo konstrukciju ārējam izskatam, lai tās atbilstu pilsētvides ainavas vai ainaviski vērtīgās teritorijas prasībām (būve nav vidi degradējoša vai nebojā ainavu), konkrētā pašvaldība nosaka saistošajos noteikumos par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu.

Noteikumos tiek noteiktas prasības būvju, to fasāžu un citu ārējo konstrukciju tehniskajam stāvoklim un ārējam izskatam. Noteikumos ir iekļauts būvju fasāžu un citu ārējo konstrukciju ārējā izskata trūkumu noslēgtais uzskaitījums. Ja uz būves fasādēm vai citām ārējām konstrukcijām vizuāli konstatē vismaz vienu no Noteikumu 13. punktā minētajiem trūkumiem, šādu būvi atbildīgā institūcija var atzīt (klasificēt) kā vidi degradējošu.

Lēmums klasificēt būvi kā vidi degradējošu ir izmantojams nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai. Proti, saskaņā ar likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta 1.⁴ daļu vidi degradējošu būvi apliek ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3 % apmērā no lielākās turpmāk minētās kadastrālās vērtības – būvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības vai būves kadastrālās vērtības.

Par atsevišķu Noteikumu punktu neievērošanu, kas attiecināmi uz personu bezdarbību sava īpašuma un tam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas sakopšanā, paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods.

Izvērtējot administratīvās atbildības regulējuma nepieciešamību, ir ņemti vērā šādi kritēriji: 1) administratīvā akta (procesa) prioritātes princips; 2) sabiedriskās kārtības mērķa sasniegšanas efektivitāte; 3) problēmsituācijas attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām; 4) problēmsituācijas bīstamība un kaitīgums; 5) aizliegums paredzēt administratīvo atbildību par administratīvā akta labprātīgu neizpildīšanu.

Noteikumos paredzētie administratīvie sodi ir izvēlēti ar tādu preventīvu spēku, lai tie būtu efektīvi pārkāpumu skaita samazināšanai, t. i., lai pārkāpumu gadījumā piemērotās sankcijas atturētu pārkāpējus no turpmākiem pārkāpumiem.

Piemērojamā soda apmērs tiks diferencēts atkarībā no pārkāpuma un nodarītā kaitējuma smaguma, ko izvērtēs pašvaldības administratīvā komisija. Nosakot administratīvā soda veidu un mēru, Administratīvā komisija ņems vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai – reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Administratīvais sods paredzēts ar mērķi atturēt

	Noteikumos minētās personas no pārkāpumu izdarīšanas, aizstāvēt pārējo iedzīvotāju tiesības dzīvot sakoptā, tīrā un drošā vidē. Noteikumu izdošanas mērķis nav administratīvi sodīt pēc iespējas vairāk personu, bet gan nodrošināt Pašvaldības administratīvās teritorijas kopšanu un tajā esošo būvju uzturēšanu.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 263.panta sestajai daļai naudas sodus, kas piemēroti par pašvaldību saistošajos noteikumos paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem, ieskaita pašvaldību budžetos. Pašvaldību budžetos ieskaita arī tos naudas sodus, kurus par likumos paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem piemērojušas pašvaldību amatpersonas. Līdz ar to naudas sodi par noteikumos paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem tiks ieskaitīti Pašvaldības budžetā, tādēļ noteikumu izpildei tiek prognozēta pozitīva ietekme uz Pašvaldības budžeta ienākumu sadaļu.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	<p>Noteikumu regulējums labvēlīgi ietekmēs estētikas, higiēniskas, ekoloģiski tīras, drošas vides veidošanu un uzturēšanu Mārupes novada administratīvajā teritorijā, veicinās personu apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā.</p> <p>Noteikumi satur normas sanitārās tīrības uzturēšanai, tādējādi aizsargājot vidi, sabiedrības drošību, cilvēku un mājdzīvnieku veselību, personu mantu.</p> <p>Noteikumos ietvertās normas vides jomā veicinās bioloģisko daudzveidību pilsētā, vairojot iedzīvotāju labsajūtu un veicinot sabiedrības izpratni par dabas norisēm.</p> <p>Labvēlīga, sakopta, estētiska vide veicinās uzņēmumu attīstību un konkurētspēju, īpaši tūrisma, sabiedriskās ēdināšanas, viesnīcu pakalpojumu sfērā.</p> <p>Noteikumu ieviešana neskars sociālo jomu un neradīs tiešu ietekmi uz konkurenci.</p>
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	<p>Administratīvo pārkāpumu process veicams Administratīvās atbildības likumā noteiktajā kārtībā. Administratīvā pārkāpuma procesu uzsāk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uz iesnieguma pamata; 2) uz amatpersonas iniciatīvas pamata; 3) uz augstākas amatpersonas rīkojuma vai citas iestādes ziņojuma pamata. <p>Administratīvā pārkāpuma procesu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai par noteikumu pārkāpšanu ir tiesīga veikt Mārupes novada pašvaldības policija, ievērojot noteikumos noteiktās kompetences sadalījumu.</p> <p>Izskatīt administratīvā pārkāpuma lietas, pieņemt lēmumus un piemērot Noteikumos paredzētos administratīvos sodus ir pilnvarota Mārupes novada pašvaldības Administratīvā komisija.</p> <p>Ar noteikumos iekļauto regulējumu netiek paplašinātas vai sašaurinātas Pašvaldības amatpersonu un Administratīvās komisijas funkcijas un uzdevumi.</p> <p>Mārupes novada Būvvalde izdos administratīvos aktus Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, tās būvinspektori, sastādīs atzinumus par būvju pārbaudi būvniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.</p>
5. Ietekme uz pašvaldības	Ar Noteikumiem tiks nodrošināts, ka tiek izpildīta pašvaldības autonomā funkcija – gādāt par savas administratīvās teritorijas sanitāro tīrību, kā

funkcijām un cilvēkresursiem	<p>arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.</p> <p>Noteikumi neietekmēs citas Pašvaldības funkcijas.</p> <p>Noteikumu izpilde neietekmēs pašvaldībai pieejamos cilvēkresursus un tiks īstenota esošo cilvēkresursu ietvaros.</p>
6. Izpildes nodrošināšana	<p>Noteikumu izpildi kontrolē pašvaldības amatpersonas atbilstoši Noteikumos noteiktajai kompetencei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mārupes novada pašvaldības policija kontrolē Noteikumu 6.-10.punktā noteikto prasību izpildi; konstatējot šajos noteikumu punktos noteikto pienākumu neievērošanu, Mārupes novada pašvaldības policija ir tiesīga uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu; - Pašvaldības Administratīvā komisija izskata administratīvo pārkāpumu lietas par Noteikumu pārkāpumiem; - Mārupes novada Būvvalde kontrolē pilsētvides ainavas prasību ievērošanu attiecībā uz būvju fasāžu un citu ārējo konstrukciju tehnisko stāvokli un pieņem lēmumu par būves kvalificēšanu par vidi degradējošu būvi.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	<p>Noteikumu mērķis ir veidot sakoptu, vizuāli pievilcīgu pilsētvides ainavu, nodrošināt sabiedrības drošību, aizsargāt vidi, iedzīvotāju un mājdzīvnieku veselību, personu mantu.</p> <p>Noteikumos ietvertais regulējums ļauj panākt, ka personas nepieciešamajā apmērā kopj tiem piederošos vai tiesiskajā valdījumā esošos nekustamos īpašumus un tiem piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas, tādējādi sabiedrības interesēs nodrošinot Pašvaldības administratīvās teritorijas sakoptību, drošību un sanitāro tīrību.</p> <p>Noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanai un paredz tikai tādas normas un to izpildes nodrošināšanas instrumentus, kas nepieciešami mērķa sasniegšanai. Noteikumos ietvertās prasības ir samērīgas, t. i., labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par atsevišķas personas interesēm nodarīto kaitējumu.</p>
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp norāda šā panta trešajā daļā minēto informāciju	<p>Noteikumu izstrādes procesā notikušas konsultācijas ar Mārupes novada Būvvaldi, Mārupes novada pašvaldības policiju, Pašvaldības īpašumu pārvaldi un Mārupes novada pašvaldības Administratīvo komisiju.</p> <p>Atbilstoši Pašvaldību likuma 46.panta trešajai daļai, lai informētu sabiedrību par noteikumiem un dotu iespēju izteikt viedokli, noteikumu projekts laika periodā no 2025.gada 1.augusta līdz 2025.gada 14.augustam tika publicēts Mārupes novada pašvaldības mājaslapā www.marupe.lv sadaļā "Normatīvie dokumenti" apakšsadaļā "Saistošo noteikumu projekti". Sabiedrības viedoklis _____.</p>

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

Aivars Osītis